

**NORMY DOTYCZĄCE DOCHODZENIA
W PRZYPADKU OSKARZEŃ ORAZ INNYCH WIADOMOŚCI O
NADUŻYCIACH SEKSUALNYCH W STOSUNKU DO NIELETNICH
PODCZAS DZIAŁALNOŚCI APOSTOLSKIEJ I FORMACJI
CHRZEŚCIJAŃSKIEJ REALIZOWANYCH PRZEZ
PRAŁATURĘ OPUS DEI**

WSTĘP

Art. 1

Kościół Katolicki, a w jego ramach także jednostka administracyjna, jaką jest Prałatura Personalna Krzyża Świętego i Opus Dei w Polsce (zwana dalej: Prałaturą) uważa wszelkie nadużycia wobec nieletnich za poważne wykroczenie przeciwko Bogu, ponieważ wykrzywia Jego wizerunek u osób najbardziej bezbronnych, jego ulubieńców i rani ich pozostawiając skutki, które są bardzo trudne do naprawienia, raniąc tym samym dogłębnie najważniejsze aspekty wiary i życia chrześcijańskiego. Przepięstwa tego rodzaju są szczególnie odrażające, gdy są popełniane przez osoby zaangażowanych w pomoc innym w naśladowaniu Jezusa Chrystusa i Jego nauki, a którzy to powinni wiernie świadczyć o miłosiernej opiece Boga nad Jego najmniejszymi. Z tych powodów Kościół stara się zapobiegać takim zachowaniom, a gdy już do nich dojdzie, rygorystycznie reagować na nie, zarówno w karaniu, jak i za pomocą innych środków duszpasterskich, ponieważ "skuteczna ochrona nieletnich i zobowiązanie do zapewnienia im ludzkiego i duchowego rozwoju zgodnie z godnością osoby ludzkiej stanowią integralną część orędzia Ewangelii, którą Kościół i wszyscy jego członkowie są powołani do szerzenia na całym świecie" (Dokument ustanawiający Papieską Komisję Ochrony Nieletnich, z dn. 22 marca 2014 r.).

§2 Dla regionu Prałatury w Polsce zostały wydane 14 września 2016 r. (aktualizacja z dnia 22 marca 2019 r.) normy dotyczące dochodzenia o ochronie nieletnich, zgodnie z wytycznymi Kongregacji Nauki Wiary, zawartymi w okólniku z 3 maja 2011 r., w którym ustalono, że biskupi i im odpowiedzialni muszą posiadać jasne i skoordynowane procedury rozpatrywania skarg i innych wiadomości dotyczących wykorzystywania seksualnego nieletnich przypisywanych duchownym. Po dokumencie *Vos estis lux mundi* (zwany dalej VELM), Prałat Opus Dei wydał Wytyczne przeciwko wszelkim rodzajom nadużyć, w których stosuje do Prałatury wytyczne dotyczące ochrony nieletnich i osób szczególnie słabych, wskazane przez papieża Franciszka dla Watykanu w normach z 26 marca 2019 r. (zwane dalej "Wytycznymi Prałata"). Wypełniając mandat ustanowiony w tych Wytycznych, Wikariusz Regionalny Prałatury w Polsce ustanawia niniejsze „Normy dotyczące dochodzenia...”, który zostaną aktualizowane jeżeli zajdzie takowa konieczność, dostosowania ich do wskazówek Konferencji Episkopatu Polski i prawa cywilnego obowiązującego w RP.

TYTUŁ I

CHARAKTER NINIEJSZYCH NORM I ZAKRES ICH STOSOWANIA

Art. 2

W zakresie niniejszych norm znajdują się oskarżenia i inne wiadomości (por. kan. 1717, §1 Kodeksu Prawa Kanonicznego (KPK)) o ewentualnych nadużyciach lub złym traktowaniu nieletnich, za których zbadanie odpowiedzialny jest Wikariusz Regionalny to znaczy, gdy ewentualne nadużycia przypisuje się osobom, które w chwili oskarżenia lub wiadomości

znajdują się pod jurysdykcją jego władzy, o ile są wiernymi Prałatury, zarówno duchownymi jak i świeckimi.

§1 Zakres stosowania tych norm dla wiernych świeckich Prałatury jest ograniczony do przypadków, w których oskarżenie dotyczy działań prowadzonych w czasie, gdy prowadzą oni pod jurysdykcją Wikariusza Regionalnego, działalność apostolską Prałatury, w której zapewniona jest formacja chrześcijańska bądź kierownictwo duchowe.

§2 Jeżeli dotyczy to ewentualnych przestępstw popełnionych przez duchownych w czasie, gdy wykonywali oni zadania powierzone im zgodnie z prawem przez organ diecezjalny, będzie się działać w ścisłej współpracy z tym organem.

Art. 3

W przypadku, gdy oskarżenie odnosi się świętych szafarzy nie inkardynowani do Prelatury, lub do członków instytutów życia konsekrowanego w trakcie działalności apostolskiej lub formacji chrześcijańskich powierzonej lub promowanej przez Prałaturę należy zastosować Art. 33 niniejszych Norm.

Art. 4

Kiedy w tych Normach mowa jest o "nadużyciu" lub "złym traktowaniu", obejmuje on zachowania, które zostały określone w Wytycznych Prałata, a nie w wąskim rozumieniu wykorzystywania seksualnego.

§1 Zgodnie z Art. 6 m.p. *Sacramentorum sanctitatis tutela* (dalej: SST), w niniejszych Normach "wykorzystywanie seksualne" jest uważane za przestępstwo przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu, popełnione przez duchownego z osobą niepełnoletnią poniżej 18 roku życia; ponadto nabycie, zachowanie lub ujawnienie, w celach o charakterze lubieżnym, pornograficznych wizerunków osób niepełnoletnich poniżej 14 roku życia przez duchownego w jakiegokolwiek formie i przy użyciu jakiegokolwiek narzędzia. W m.p. VELM, Art. 1 §1 stanowi, że należy postępować w sposób ustalony dla przestępstw związanych z wykorzystywaniem seksualnym, gdy zgłoszenia lub wiadomości odnoszą się do zachowań polegających na:

- a). zmuszaniu kogoś, poprzez przemoc lub groźbę lub nadużycie władzy, do dokonywania lub cierpienia aktów seksualnych;
- b). dokonywać aktów seksualnych z nieletnim lub szczególnie wrażliwym, narażonym na takie działania, bądź o ograniczonej poczytalności.
- c) produkcji, wyświetlania, posiadania lub rozpowszechniania, w tym za pomocą środków elektronicznych, pornografii dziecięcej lub nakłaniania dziecka lub osoby o ograniczonej poczytalności, do udziału w przedstawieniach pornograficznych.

§2 "Małoletni" oznacza każdą osobę poniżej 18 roku życia. Osoba, która zwyczajowo nie jest zdolna do posługiwania się rozumem, jest uważana za małoletnią (por. SST Art. 6 §1, 1).

§3 Dla celów niniejszych Norm, *osoba bezbronna* oznacza każdą osobę w stanie choroby, niedoboru fizycznego lub psychicznego, osobę pozbawioną wolności osobistej, która w rzeczywistości, nawet sporadycznie, ogranicza jej zdolność do poczytalności lub woli, lub w każdym razie, do przeciwstawienia się przestępstwu (por. VELM, Art. 1 §2 a-b).

Art. 5

W przypadku doniesień lub informacji o możliwych nadużyciach, których mogły dopuścić się osoby, które niezależnie od tego, czy są wiernymi Prałatury, czy pracują jako pracownicy lub wolontariusze w instytucjach lub projektach w których Prałatura jest odpowiedzialna za ukierunkowanie duchowe, ale na stanowiskach i funkcjach na które nie zostały wyznaczone przez władze Prałatury, zgodnie z porozumieniami między Prałaturą a daną instytucją lub projektem, Wikariusz będzie działał zgodnie z Art. 31 niniejszych Norm i przekaze otrzymane informacje odpowiedniej jednostce, aby mogła ona przestrzegać własnego protokołu zw. z ochroną nieletnich.

Art. 6

Zarówno w powyższym przypadku, jak i w przypadku oskarżeń lub informacji nt. nadużyć popełnionych przez wiernych Prałatury podczas wykonywania działalności zawodowej lub prywatnej, należy zbadać fakty w celu podjęcia odpowiednich decyzji dyscyplinarnych lub innych dotyczących danej osoby, gdy jest ona członkiem Prałatury.

Art. 7

Gdy powodem postępowania są informacje o szczególnie poważnych naruszeniach Prawa Bożego lub Kościelnego, które nie są sklasyfikowane jako szczególne przestępstwa kanoniczne, i jednocześnie istnieje pilna potrzeba zapobieżenia lub naprawienia zgorzenia, Wikariusz Regionalny, zgodnie z kan. 1319 KPK, może wydać Dekret zaprzestania takiego postępowania, ustanawiając określoną karę w przypadku nieposłuszeństwa, którą poniesie, w tym *latae sententiae*. Jeżeli uzna, że taki środek zapobiegawczy byłby spóźniony i niewystarczający, może rozpocząć, zgodnie z niniejszymi Normami, wcześniejsze dochodzenie oraz w stosownych przypadkach, późniejszą procedurę karną lub postępowanie karne mające na celu ukaranie takich zachowań zgodnie z kan. 1399 KPK.

TYTUŁ II

ODPOWIEDZIALNE WŁADZE KOŚCIELNE I ORGANY POMOCNICZE

Rozdział 1

Odpowiedzialne władze kościelne

Art. 8

Władzą kościelną odpowiedzialną za dochodzenie o którym mówią niniejsze Normy, jest Wikariusz Regionalny Prałatury (zwany dalej Wikariuszem), jako Ordynariusz miejsca danej Kościelnej Jednostki Administracyjnej czyli danego Regionu Prałatury (por. *Codex iuris particularis seu Statuta Praelaturae Sanctae Crucis et Operis Dei* [Statuta], 151 §1.).

Art. 9

Chociaż zgodnie z niniejszymi normami, inne osoby pomagają mu w dochodzeniu oraz formułują swoją opinię, nie mogą zastąpić zbadania sprawy przez Wikariusza.

Art. 10

Zgodnie z Art. 2 §3 m.p. VELM, ordynariusz Prałatury, który otrzyma zawiadomienie o ewentualnym popełnieniu jednego z tych przestępstw przez duchownego Prałatury, przekaze je niezwłocznie Ordynariuszowi diecezjalnemu miejsca, na terenie którego miałyby miejsce te ewentualne wydarzenia.

Art. 11

Przestępstwa związane z wykorzystywaniem seksualnym są zastrzeżone dla Kongregacji Nauki Wiary, gdy są popełniane przez duchownych (por. SST, Art. 6 §1), a zatem po przeprowadzeniu postępowania przygotowawczego należy skierować do niej postępowanie, nawet jeśli zapadnie decyzja o archiwizowaniu skargi.

Rozdział 2

Komitet Doradczy

Art. 12

Powinien istnieć Komitet Doradczy, będący organem konsultacyjnym Wikariusza w odniesieniu do dochodzenia wstępnego w sprawie oskarżeń lub wiadomości o nadużycia seksualne w stosunku do małoletnich przeciwko wiernym Prałatury. Do kompetencji tegoż Komitetu należą:

§1 Sprawdzanie niniejszych Norm oraz ich poprawienie i aktualizację.

§2 Doradzanie wikariuszowi przy ocenie skarg lub innych wiadomości w przypadku wątpliwości, co do ich wiarygodności oraz ustalenie możliwości zastosowania w każdym przypadku niektórych środków tymczasowych wskazanych w Art. 35, § 4 niniejszych Norm.

§3 Członkowie Komitetu Doradczego są zobowiązani do zachowania tajemnicy z urzędu i muszą postępować zgodnie z kan. 1455 §3 KPK. Zawsze zachowując poufność i ochronę prywatności, wikariusz może zapytać o ewentualne formy pomocy duszpasterskiej i zawodowej oraz towarzyszenie osobom zainteresowanym w konkretnych przypadkach, nie wykluczając przy tym osoby objętej dochodzeniem lub oskarżonej: sposoby zapewnienia im pomocy medycznej i psychologicznej; uświadomienie im ich praw i sposobów korzystania z nich; ułatwienie odwołania się do właściwych organów; ochronę ich dobrego imienia i prywatności itp. Wszystko to, zawsze biorąc pod uwagę opinie i potrzeby zainteresowanych osób.

§4 Pomaga ukierunkować prace Wikariuszowi lub sobie badającej, gdy ten uzna to za konieczne, w sprawach należących do jego kompetencji, które powstają w trakcie postępowania. W tych przypadkach należy przeprowadzić konsultacje, unikając ujawnienia tożsamości i danych osobowych, które nie są niezbędne.

§5 W przypadku otrzymania informacji lub oskarżeń o ewentualnych nadużyciach względem wiernych Prałatury, ma on obowiązek niezwłocznie powiadomić o nich Koordynatora.

Art. 13

Komitet Doradczy składa się, z co najmniej pięciu członków. Muszą to być osoby o przykładowym zachowaniu i prawym osądzie, w pełnej łączności z Kościołem. Większość stanowią wierni świeccy. Przewodniczącym komitetu będzie kapłan Prałatury z kilkuletnim doświadczeniem duszpasterskim i dobrym osądem, a co najmniej jeden członek musi mieć doświadczenie w radzeniu sobie z nadużyciami lub niewłaściwym traktowaniem nieletnich.

§1 Należy zadbać o to, aby w skład tej komisji weszli specjaliści z następujących dziedzin: prawo kanoniczne (por. Art. 50 niniejszych Norm i kan. 1718 §3 KPK), prawo karne lub cywilne, psychologia, teologia moralna lub etyka.

§2 Wikariusz mianuje członków Komitetu Doradczego na okres pięciu lat, który to mandat może zostać odnowiony. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby Wikariusz poprosił jednego z członków swojej Rady o udział w posiedzeniach Komitetu o którym mowa.

§3 Komitet, zgodnie z planem organizacyjnym ustanowionym przez jej przewodniczącego, zbiera się tak często, jak jest to konieczne do wypełnienia swojej funkcji, a także za każdym razem, gdy Wikariusz go zwoła.

Rozdział 3

Koordinator do spraw Ochrony Małoletnich

Art. 14

Stosując również Art. 2 §1 VELM, zgodnie z Art. 8 Wytocznych Prałata, Wikariusz wyznacza Koordynatora ds. ochrony małoletnich (zwanego dalej Koordynatorem), który odpowiada za przyjmowanie skarg lub informacji o nadużyciach wobec małoletnich. Nie ma zastrzeżeń, co do tego, by Koordynator był jednym z członków Komitetu Doradczego, ale nie jest to konieczne. W każdym razie wyznaczony wierny Prałatury musi mieć nie mniej niż 10 lat stażu w Prałaturze i być wybitnym pod względem prawości życia chrześcijańskiego, roztropności, empatii, doktryny i innych cech wymienionych w Wytocznych Prałata (por. Art. 9-10). Koordynator powinien posiadać wiedzę z zakresu psychologii.

Art. 15

Koordynator musi otrzymywać takie skargi lub informacje z szacunkiem, zrozumieniem i współczuciem; musi być dobrym słuchaczem, otwartym na potrzeby osób składających skargi lub informacje oraz działać z wyczuciem i wycuciem.

Art. 16

Aby był on łatwo dostępny, numer telefonu i adres e-mail, pod którym można szybko skontaktować się z Koordynatorem, powinny być wyraźnie widoczne na stronie internetowej Opus Dei (www.opusdei.pl). Te same informacje będą dostępne w każdym ośrodku Prałatury. Będzie to również łatwiejsze dla każdego, kto będzie chciał przesłać swoje sprawozdanie - i aktualizować je w razie potrzeby - za pośrednictwem strony internetowej Opus Dei.

Art. 17

Wikariusz wyznacza również zastępcę Koordynatora, na tych samych warunkach, który wspomaga koordynatora w wykonywaniu jego funkcji i w razie potrzeby zastępuje go. W szczególności, zgodnie z Art. 8 Wytocznych Prałata, Koordynator pełni następujące funkcje i obowiązki:

1. Otrzymywanie wszelkiego rodzaju skarg lub informacji bezpośrednio od domniemanej ofiary lub od osób trzecich związanych z postępowaniem, o którym mowa w Wytocznych Prałata. Poinformuje o ich otrzymaniu oskarżycielowi i ewentualnie domniemanej ofiarze.
2. Zbiera jak największej ilości dane niezbędne do identyfikacji oskarżonych i ewentualnych ofiar, a także wszelkich dalszych danych związanych z faktami i osobami poszkodowanymi.

3. Zbiera wskazówki dla skarżącego, i w stosownych przypadkach dla domniemanej ofiary, dotyczące procesu procesowego, zarówno w prawie kanonicznym jak i cywilnym.
4. Organizuje początkowo pomoc dla domniemanych ofiar z roztropnym osobistym towarzyszeniem.
5. W przypadku skargi ustnej sporządza protokół ze wszystkiego, co zostało zgłoszone celem przedłożenia skarżącemu lub informatorowi, tak, aby mógł on, jeśli się z nim zgadza, podpisać go lub wskazać, jakie poprawki byłyby konieczne zanim to uczyni. Jeżeli osoba akceptuje oświadczenie pisemne, ale nie chce go podpisać, Koordynator poświadczy ten fakt na piśmie, do czego wymagana będzie obecność kanonicznego notariusza.
6. Przesyła Wikariuszowi Regionalnemu protokół z wypowiedziami i z podjętymi działaniami, z zachowaniem wymaganej dyskrecji i w odpowiednim czasie, pozostawiając dokumentację dotyczącą wysłania z datami, świadczącymi o dokonaniu notyfikacji zgłaszającego.
7. Zachowuje tajemnicę z urzędu zgodnie z kan. 1455 §3 KPK.
8. O prowadzonej działalności okresowo informuje Wikariusza Regionalnego.

Art. 18

Koordynator będzie również odpowiedzialny za ułatwianie przesłuchiwania domniemanych ofiar z Wikariuszem lub osobą odpowiedzialną za dochodzenie, w przypadkach, w których wydaje się to właściwe, w celu omówienia ewentualnej pomocy duszpasterskiej lub medycznej, jakiej domniemana ofiara może wymagać.

Art. 19

Wysyłając informację lub oskarżenie do Wikariusza, dołącza on do niej krótką notatkę służbową, w której zawiera wrażenia, jakie ma na temat aspektów sprawy a które uważa za właściwe do oceny, wymienia to, co proponuje informatorom lub denuncjatorom i ewentualnym ofiarom: ewentualne środki wsparcia lub pomocy duszpasterskiej i psychologicznej.

Art. 20

Koordynator nie zachowuje dokumentacji otrzymanych skarg i informacji po wypełnieniu funkcji ich zbierania i przesyłania do Wikariusza. Wikariusz wypełni i podejmie odpowiednie działania z nimi związane, będzie je traktował, jeśli chodzi o ich składanie i przechowywanie zgodnie z przepisami norm kanonicznych (por. KPK, kan. 489-490).

Art. 21

Koordynator będzie współpracował z Wikariuszem w monitorowaniu, koordynacji i weryfikacji norm prewencyjnych ustanowionych w Wytocznych Prałata. Będzie on również promował realizację działań prewencyjnych i szkoleniowych w ramach Prałatury w zakresie postępowania z nieletnimi i osobami wymagającymi szczególnego traktowania.

TYTUŁ III OCHRONA DÓBR

Art. 22

Po otrzymaniu i rozpatrzeniu oskarżenia należy chronić dobro poszczególnych osób poprzez staranne stosowanie obowiązujących norm kanonicznych i cywilnych.

§1 W odniesieniu do domniemanych ofiar:

- a) Należy je chronić i pomagać im w znalezieniu wsparcia i pojednania.
- b) Należy im zaoferować pomoc duchową i psychologiczną.
- c) Osoba składająca zawiadomienie musi zostać wysłuchana i potraktowana z szacunkiem (por. Art. 15 niniejszych Norm). W przypadkach nadużyć seksualnych związanych z przestępstwem przeciwko godności sakramentu pokuty (SST, Art. 4) należy poinformować skarżącego, że jego imię i nazwisko nie zostanie przekazane oskarżonemu i jego pełnomocnikowi, chyba, że wyrazi on na to wyraźną zgodę (SST, Art. 24).

§2 W odniesieniu do oskarżonego lub osoby objętej dochodzeniem:

- a) Należy unikać wszystkiego, co mogłoby następnie naruszyć jego podstawowe prawo do obrony (por. Art. 37 niniejszych Norm).
- b) W każdym momencie postępowania oskarżony kapłan musi być zapewniony o sprawiedliwym i godnym utrzymaniu.
- c) Kapłan nie może być ponownie przyjęty do publicznego wykonywania swojej posługi, jeśli stanowi zagrożenie dla nieletnich lub istnieje ryzyko zgorzenia względem wspólnoty.

TYTUŁ IV

SKŁADANIE I OTRZYMYWANIE SKARGI LUB INFORMACJE

Rozdział 1

Składanie i otrzymywanie skargi lub informacje

Art. 23

Bez uszczerbku dla tego, co zostało ustalone w Art. 3 §1 VELM, każdy wierny Prałatury który posiada informacje nt. nadużyć bądź złego traktowania (por. Art. 4 niniejszych Norm) popełnionych przez innego członka Prałatury, lub widzi uzasadniony powód aby podejrzewać istnienie takiego zachowania, musi niezwłocznie poinformować o tym Koordynatora lub jednego z Ordynariuszy wskazanych w Art. 3 §1 VELM, chyba, że narusza to poufność kierownictwa duchowego, tajność sakramentu pojednania lub jest w innym przypadku przewidzianym w kan. 1548 §2 KPK.

Art. 24

Koordynator niezwłocznie przeprowadzi rozmowę z osobą, która chce złożyć skargę lub raport. W miarę możliwości powinno to nastąpić w ciągu dwudziestu czterech godzin od momentu otrzymania przez nią wiadomości, zapewniając jednocześnie, że przekaże ona treść rozmowy w możliwie najkrótszym czasie Wikariuszowi.

Art. 25

Koordynator spotka się z rodzicami lub pełnomocnikami domniemanej ofiary, jeśli nie są oni tymi, którzy złożyli skargę.

Art. 26

Koordynator spotka się również z domniemaną ofiarą, chyba, że osobiście złożyła skargę. Musi on wpięrw rozważyć, czy takie przesłuchanie jest właściwe i musi uzyskać zgodę rodziców lub pełnomocników. Te lub wskazane przez nie osoby będą obecne na przesłuchaniu. Takie środki ostrożności nie są konieczne, gdy domniemana ofiara osiągnęła już pełnoletniość w czasie, który upłynął od momentu zgłoszonych wydarzeń.

Art. 27

Koordynator prosi osoby zgłaszające oskarżenia lub informacje o przestanie mu pisemnego raportu. Z taką samą prośbą zwróci się do rodziców lub pełnomocników domniemanej ofiary, chyba, że domniemana ofiara osiągnęła pełnoletniość. Przekaze im on kopię kwestionariusza załączonego do niniejszego regulaminu (załącznik IV), by pomóc im w sporządzeniu sprawozdania. Jeżeli biorąc pod uwagę wiek lub poziom wykształcenia osoby wnoszącej oskarżenie, Koordynator przewiduje, że napisanie raportu nie będzie dla niej łatwe, może on sam zająć się jego zredagowaniem. Następnie przeczyta ją osobie by sprawdzić, czy odzwierciedla dokładnie to, co powiedziała. Osoba zgłaszająca zgadzając się z jego treścią podpisuje raport. Koordynator czyni podobnie.

Art. 28

Koordynator prowadzi rejestr wszystkich rozmów z domniemanymi ofiarami, ich rodzicami lub pełnomocnikami oraz wszystkimi innymi osobami składającymi skargi lub informacje, jak również gromadzi pisemne sprawozdania na ich temat.

Czyniąc to, i ogólnie rzecz biorąc, zajmując się danymi osób zaangażowanych w jakikolwiek rodzaj powiadomienia o nadużyciach, należy zachować należyte zastrzeżenia i podjąć działania zgodnie z obowiązującymi przepisami o ochronie danych (por. kan. 471, §2 KPK; VELM, Art. 2 §2). Po wypełnieniu swojej funkcji Koordynator względem zebranej dokumentacji zachoda się zgodnie z postanowieniami Art. 20 niniejszych Norm.

Art. 29

W przypadku otrzymania anonimowych zgłoszeń lub informacji, Koordynator informuje o tym Wikariusza, aby ten mógł podjąć decyzję w drodze uzasadnionego dekretu, czy wziąć je pod uwagę, czy też nie.

Art. 30

Po otrzymaniu doniesień lub innych wiarygodnych wiadomości o nadużyciach lub niewłaściwym traktowaniu (por. Art. 4 niniejszych Norm) popełnionych przez wiernych Prałatury, Koordynator w porozumieniu z Wikariuszem niezwłocznie porozumiewa się z rodzicami lub pełnomocnikami domniemanej ofiary i koordynuje natychmiastową opiekę duszpasterską nad ofiarą i jej rodziną. Również w porozumieniu z Wikariuszem doradzi im możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej.

Rozdział 2

Powiadomienie władz cywilnych

Art. 31

§1 O ile nie zostanie naruszona poufność kierownictwa duchowego, tajemnica sakramentu pojednania lub inny przypadek przewidziany kan. 1548 §2 KPK, zgodnie z obowiązującym prawem, zarzuty lub inne doniesienia o wykorzystywaniu seksualnym nieletnich uznane za wiarygodne zgodnie z Art. 34 niniejszych Norm, muszą być zgłoszone władzom cywilnym.

- a) W związku z tym, po otrzymaniu zawiadomienia o zachowaniu, które zostało zakwalifikowane, jako przestępstwo w rozumieniu prawa cywilnego:
1. Jeżeli osoba składająca doniesienie jest potencjalną ofiarą lub jej prawnym pełnomocnikiem, musi zostać poinformowana o kontekście prawnym i powinno się jej zasugerować by zgłosiła ten fakt również władzom cywilnym.
  2. Jeśli nie jest to formalne oskarżenie, lecz inna informacja lub zawiadomienie przekazane przez osobę trzecią, zostanie również zasugerowane, aby zwrócić na nie uwagę władz cywilnych. Należy jednak dołożyć starań, by jak najszybciej przesłuchać potencjalną ofiarę lub jej pełnomocników prawnych i zasugerować, by działali oni zgodnie z nr 1.
  3. Jeżeli zarówno ewentualna ofiara jak i jej przedstawiciele oraz informatorzy odmawiają zgłoszenia lub poinformowania władz, w świetle wszystkich okoliczności sprawy, rozważa się zgłoszenie faktów do prokuratury po przeprowadzeniu wstępnego postępowania wyjaśniającego lub przynajmniej po ocenie wiarygodności wiadomości o ewentualnym przestępstwie.
  4. Jeżeli zdarzenia miały miejsce wiele lat temu, a domniemana ofiara jest pełnoletnia w chwili ujawnienia się faktów, działa się zgodnie z decyzją oskarżającego po spełnieniu tego, co w nr 1.
- b) Władzom cywilnym zawsze zapewnia się współpracę, której wymagają i którą można przeprowadzać w sposób legalny.

§2 Niezależnie od wyniku dochodzenia cywilnego lub, jeśli ma to zastosowanie, wyroku sądu cywilnego, Prałatura, jako część Kościoła zachowuje prawo do wszczęcia dochodzenia wstępnego zgodnie z Kan. 1717 i nn. KPK i tymi Normami.

- a) Jeżeli po otrzymaniu zawiadomienia o ewentualnym przestępstwie (por. Art. 23 niniejszych Norm) Wikariusz dowie się, że właściwe organy cywilne prowadzą dochodzenie lub proces w sprawie tych faktów, podejmuje decyzję o odroczeniu wszczęcia postępowania przygotowawczego (por. tytuł V niniejszych Norm) tylko wtedy, gdy przewidują to normy cywilne.
- b) Postępowanie kanoniczne ma być prowadzone autonomicznie i doprowadzić ma do własnych wniosków zgodnie z prawem kanonicznym, bez względu na to co zostanie postanowione w postępowaniu cywilnym.
- c) Należy zawsze stosować sprawiedliwość, współczucie i miłość; podobnie należy starać się zapobiegać zgorzeniu lub je naprawiać oraz unikać narażania na szwank dobrego imienia osób (por. kan. 1717, §2 KPK).

TYTUŁ V

DOCHODZENIE WSTĘPNE

Rozdział 1

Rozpoczęcie dochodzenia wstępnego

Art. 32

W momencie otrzymania przez Koordynatora doniesienia lub wiadomości o nadużyciach, o których mowa w tym protokole, niezwłocznie powiadamia się Wikariusza i przekazuje mu pisemny raport o rozmowach, jakie odbył na temat doniesienia lub oskarżeń z osobą składającą doniesienie oraz z domniemaną ofiarą lub jej rodzicami bądź opiekunami

prawnymi. Koordynator może przedstawić zalecenia, które uzna za stosowne w oparciu o wrażenia uzyskane podczas tychże rozmów (por Art. 19 tych Norm).

Art. 33

Jeśli oskarżenia lub wiadomości dotyczy osób wskazanych w Art. 3 niniejszych Norm, Wikariusz poinformuje Ordynariusza miejsca, w którym doszło do tych wydarzeń, a także właściwego Ordynariusza lub Przełożonego osoby, której dotyczy oskarżenia lub zawiadomienie (por. Art. 3 §1 VELM).

Art. 34

Jeżeli Wikariusz ma wątpliwości, co do wiarygodności otrzymanego oskarżenia lub informacji, przekazuje je Komitetowi Doradczemu i zwraca się do niego o opinię w sprawie ewentualnego wszczęcia postępowania wstępnego. Po wysłuchaniu opinii Komitetu Doradczego Wikariusz podejmuje decyzję.

§1 W ten sposób weźmie on pod uwagę to, iż dochodzenie powinno zostać wszczęte za każdym razem, gdy niezależnie od tego, jaki kanał jest wykorzystywany nawet, jeśli nie jest to oskarżenie samo w sobie, otrzymuje on wiadomości, które są wiarygodne i że wcześniejsze dochodzenie są zbyteczne, na przykład, dlatego, że oskarżony potwierdza, że oskarżenia lub wiadomości są prawdziwe i przyznaje się do odpowiedzialności (por., kan. 1717 i nn. KPK). Nawet w tym przypadku właściwe może być przeprowadzenie dochodzenia w celu wyjaśnienia zakresu i okoliczności stanu faktycznego.

§2 Jeśli zdecyduje się nie prowadzić dochodzenia, ponieważ uważa że istnieją wyraźne powody które sprawiają że dana wiadomość jest niewiarygodna, Wikariusz musi sformalizować tę decyzję w uzasadnionym Dekrecie (por., kan. 51, KPK), a który to określa powody niewiarygodności. Niniejszy Dekret będzie przechowywany w archiwum tajnym, ale jeżeli wiadomości pochodzą z określonych informacji lub ostrzeżeń od określonych osób, decyzja musi zostać uprzednio przekazana zainteresowanym stronom, w sposób przewidziany w kan. 55 KPK, z zaznaczeniem, że od niniejszego Dekretu można wnieść odwołanie do Prałata zgodnie z kann. 1732-1739 KPK.

§3 W przypadku, gdy wiadomość pochodzi z formalnego oskarżenia, należy ją zawsze zbadać nawet, jeśli istnieją wątpliwości, co do jej wiarygodności a nawet prawdziwości, tak, aby fakty mogły zostać odpowiednio wyjaśnione w sposób przewidziany przez prawo. Decyzja o nieprzeprowadzaniu dochodzenia w takich przypadkach może zostać podjęta tylko wtedy, gdy jest oczywiste, że skarga jest fałszywa. W takim przypadku Wikariusz będzie również pamiętał o przepisach związanych z kan. 1390 KPK.

Art. 35

Jeżeli podejmie on decyzję o wszczęciu postępowania wyjaśniającego, Wikariusz Regionalny wyda Dekret z uzasadnieniem podejmującym tę decyzję zgodnie z kan KPK 1717 KPK i określającym następujące punkty:

§1 Wikariusz Regionalny powierza przeprowadzenie postępowania przygotowawczego z największą starannością Promotorowi Sprawiedliwości swojego okręgu lub delegatowi, w celu przeprowadzenia go pod jego nadzorem i stałego informowania go o rozwoju tej misji. Jeśli nie jest to możliwe, przeprowadzi to osobiście (por. Art. 20 Wytoczne Prałata).

§2 Prowadzący śledztwo i ogólnie rzecz biorąc, ci, którzy doradzają w każdym przypadku Wikariuszowi, pełnią wyłącznie funkcje pomocnicze i doradcze przypisane im przez prawo (por. kann. 1717, §§1,3; 1428; 1718, §3 KPK). Decyzje, które zgodnie z prawem mają być podjęte w trakcie i po zakończeniu dochodzenia, nie mają charakteru kolegialnego, lecz leżą w osobistej odpowiedzialności Wikariusza.

§3 W tym samym Dekrecie ma być powołany Notariusz.

§4 Dekret określa również środki tymczasowe, które Ordynariusz uzna za rozsądne do podjęcia w trakcie postępowania wyjaśniającego a w szczególności, ale nie tylko, jeżeli istnieje ryzyko recydywy lub zgorzenia. Takie środki mają być decyzjami tych, którzy już są dopuszczeni przez zwykłe uprawnienia swego urzędu, nawet, jeśli wymagają one słusznej lub poważnej przyczyny: na przykład usunięcia go z urzędu w związku z kontaktami z nieletnimi, czasowego zastępstwa lub innych środków dotyczących osoby objętej dochodzeniem, które nie powodują uszczerbku lub zagrożenia, o ile zależy to od nich, jego dobrej reputacji (por. kan. 1717, §2 KPK).

§5 Wikariusz może zwrócić się do Komitetu Doradczego o opinię w sprawie stosowności przyjęcia tych środków w celu ograniczenia w sposób zapobiegawczy wykonywania posługi przez kapłana, którego dotyczy dochodzenie. Z własnej inicjatywy Komitet może również przedstawiać takie zalecenia Wikariuszowi Regionalnemu.

§6 W przypadkach zastrzeżonych dla Kongregacji Nauki Wiary, Wikariusz ma obowiązek poinformować Ordynariusza miejsca, w którym doszło do tych wydarzeń, o dochodzeniu (por. VELM, Art. 3 §1; Art. 10 tych Norm).

Art. 36

Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy (liczba i stan osób, które mają być przesłuchane, charakter zarzucanych im faktów itp.), w Dekrecie o wszczęciu postępowania wyjaśniającego Wikariusz może uznać za stosowne wyznaczenie, oprócz Promotora Sprawiedliwości lub jego pełnomocnika, dwóch funkcjonariuszy dochodzeniowych wybranych spośród specjalistów dobrze przygotowanych do tego rodzaju zadań; na przykład adwokata i psychologa lub pracownika socjalnego.

Art. 37

Po wydaniu Dekretu, jeżeli przyczyny określone w §1 niniejszego Artykułu nie mają zastosowania, Wikariusz zwykle informują o tym oskarżonego nie później niż 48 godzin po wszczęciu postępowania wyjaśniającego i przekazują mu kopię Dekretu.

§1 Ponieważ podejrzany nie jest jeszcze formalnie oskarżony o przestępstwo, jeżeli istnieją proporcjonalnie poważne powody, można zgodnie z prawem wydać uzasadnioną decyzję o nie informowaniu go i odnotować ją w Dekrecie. Ponadto Wikariusz podejmuje roztropną decyzję, w jakim stopniu osoba objęta dochodzeniem ma być poinformowana o rozpoczętym dochodzeniu, jego szczegółach i postępkach.

§2 Po otrzymaniu informacji, osoba, przeciwko której prowadzone jest dochodzenie, ma zostać poinformowana, że na jej życzenie w postępowaniu, w którym bierze udział, może być obecny adwokat lub radca prawny.

Art. 38

Wikariusz Regionalny przypomina osobie objętej dochodzeniem o domniemanej niewinności do czasu udowodnienia jej winy, wyjaśnia jej charakter dochodzenia przed ewentualnym procesem lub postępowaniem karnym oraz ostrzega, że nie wolno jej w

żaden sposób komunikować się ze skarżącym (skarżącymi) lub informatorem (informatorem) ani z domniemaną ofiarą lub jej rodziną.

Art. 39

Celem dochodzenia jest ustalenie faktów i ich okoliczności, tj. tego, jakie było postępowanie, oraz najbardziej precyzyjnych danych osobowych, czasowych, lokalizacyjnych itp., które można uzyskać, a także możliwości przypisania (zob. kan. 1717 KPK i załącznik I do niniejszych Norm).

Rozdział 2

Przebieg wstępnego dochodzenia

Art. 40

Mając na względzie zarówno prawo kanoniczne jak i cywilne, osoba prowadząca dochodzenie może użyć wszelkich środków, które uzna za przydatne do zebrania istotnych informacji o tym, co bada (por. KPK, kan. 1717 §3). W przypadku przesłuchań będzie on ostrzegał osoby przesłuchiwane o obowiązku zachowania w tajemnicy istnienia dochodzenia oraz o tym, co mogą wiedzieć z uwagi na swój udział w nim. Nie może być na nich nałożony obowiązek zachowania tajemnicy w odniesieniu do jakiegokolwiek wiedzy osobistej, którą posiadali przed złożeniem deklaracji (por. VELM, Art. 4 §3). Postępowanie z takimi wiadomościami jest regulowane tylko ogólnymi kryteriami moralności chrześcijańskiej.

Art. 41

Osoby przesłuchiwane, zostaną poinformowane o przysługującym im prawie do tego, aby towarzyszyła im inna, wybrana przez nich osoba. Osoba ta może być kanonistą lub prawnikiem. Jeżeli przesłuchiwana ma być osoba małoletnia lub osoba z ograniczoną poczytalnością, należy zapewnić obecność, co najmniej jednej z osób - członków rodziny lub specjalistów - które w normalnych warunkach opiekują się tą osobą; podejmuje się również inne środki w celu ułatwienia prawidłowego przebiegu rozmowy.

Art. 42

Prowadzący śledztwo przekazuje kanoniście, adwokatowi lub innej osobie wybranej przez oskarżonego i pokrzywdzonego na doradcę, właściwe informacje w każdym aspekcie sprawy dot. przebiegu śledztwa (por. Art. 22 §2-a i 37 §1 niniejszych Norm). W każdym przypadku, jeżeli oskarżony lub ofiara woli nie korzystać z pomocy innej osoby, informacje na temat przebiegu dochodzenia zostaną im przekazane bezpośrednio.

Art. 43

Osoba prowadząca dochodzenie spotyka się z osobą lub osobami, które złożyły informacje lub skargę, z ofiarą (jeżeli nie zgłosiła się osobiście), z osobą objętą dochodzeniem oraz z każdą inną osobą, która może pomóc w wyjaśnieniu faktów co do których odnoszą się informacje bądź skarga.

Art. 44

Jeżeli ofiara jest nadal małoletnia, osoba prowadząca dochodzenie oceni czy właściwe jest jej przesłuchanie. Jeśli tak, należy najpierw uzyskać wyraźną zgodę rodziców lub pełnomocników ofiary, a przesłuchanie powinno odbyć się w ich obecności.

Art. 45

Przed przesłuchaniem osoby, przeciwko której prowadzone jest dochodzenie, należy ją poinformować o wiadomościach lub skardze przeciwko niej (por. Art. 22 §2-a i 37 §1 niniejszych Norm) i dać jej możliwość ustosunkowania się do nich. Jeśli sobie tego życzy, odpowiedź ta może zostać udzielona pisemnie lub przez jego kanonistę lub adwokata. Jeśli woli może ustnie odpowiedzieć w rozmowie z osobą prowadzącą dochodzenie.

Art. 46

Podczas przesłuchania osoby objętej dochodzeniem należy wziąć pod uwagę, istnienie braku obowiązku przyznania się do przestępstwa ani w tym przesłuchaniu, ani w żadnym postępowaniu karnym, ani też w postępowaniu, które może zostać wszczęte po trwającym dochodzeniu, ani też nie można nakłaniać tej osoby do złożenia przysięgi (por. KPK, kan. 1728 §2).

Art. 47

Osoba prowadząca dochodzenie i osoby przesłuchiwane podpisują pisemne protokoły z każdego przesłuchania, po sprawdzeniu, czy odpowiednio odzwierciedla on to, co zostało omówione. W tym celu nie ma problemu z nagrywaniem tych przesłuchań na nośniku. Każdy, kto przepisuje te nagrania, musi zobowiązać się do zachowania tajemnicy służbowej. Protokół musi być również podpisany przez Notariusza kościelnego.

Art. 48

Świadomi, że tego rodzaju dochodzenie jest zazwyczaj dużym doświadczeniem zarówno dla ofiary, jak i dla tego, który podlega dochodzeniu, Wikariusz i członkowie Komitetu Doradczego będą starali się zapewnić jego zakończenie w jak najkrótszym czasie i będą czujni, aby nie dopuścić do opóźnień w przesłuchaniach i innych działaniach dochodzeniowych oraz w opracowywaniu i przedstawianiu ustaleń. Zazwyczaj dochodzenie nie powinno być przedłużone powyżej dziewięćdziesiąt dni (por. kan. 201 KPK, §1 i VELM, Art. 14, §1), ale Wikariusz może je przedłużyć na krótki i określony czas, jeśli uważa, że niektóre toczące się postępowania mogą zostać zakończone podczas tego przedłużenia i dostarczyć dodatkowych ważnych elementów.

Rozdział 3

Zakończenie wstępnego dochodzenia

Art. 49

Osoba prowadząca dochodzenie przedstawia Wikariuszowi raport końcowy z wnioskami dotyczącymi przedmiotu dochodzenia (por. kan. 1717, §1 KPK i Art. 39 niniejszych Norm). W sprawozdaniu może on dodać sugestie i zalecenia, które uzna za stosowne. Do niniejszego sprawozdania należy załączyć protokół z przeprowadzonych rozmów (por. Art. 47 niniejszych Norm), jak również wszelkie inne dokumenty (listy, itp.), które mogły zostać przedłożone w trakcie dochodzenia.

Art. 50

Wikariusz przekazuje sprawozdanie Komitetowi Doradczemu, który zbiera się niezwłocznie, aby je rozpatrzyć i ocenić, czy dochodzenie było kompletne i pozbawione nieprawidłowości. Jeżeli Komitet uzna to za konieczne, może zwrócić się do Wikariusza o uzupełnienie przesłanych informacji. Następnie przedłoży on Wikariuszowi wszystkie dokumenty związane z dochodzeniem i doda pisemne oświadczenie, w którym stwierdzi czy zgadza się z wnioskami z dochodzenia i zaleceniami, które pragnie przekazać

Wikariuszowi. Niniejsza opinia będzie zgodna z zaleceniami zawartymi w kan. 1718 §3 KPK.

Art. 51

Wikariusz dokładnie przeanalizuje przesłane mu raporty i wnioski.

- §1 Jeżeli wydaje mu się to konieczne, może on skierować sprawę z powrotem do Komitetu Doradczego oraz do tego, który przeprowadził dochodzenie w celu uzyskania wyjaśnień lub dalszego dochodzenia.
- §2 Przed zamknięciem dochodzenia musi on rozważyć, czy jest właściwe, aby on sam lub prowadzący dochodzenie rozstrzygnął kwestię odszkodowania zgodnie z kan. 1718 §4 KPK, zawsze za zgodą stron (por. tytuł V, rozdział 4 niniejszych Norm).
- §3 Jeżeli będzie zadowolony z przedstawionych mu wyników, zamknie wstępne dochodzenie Dekretem o zakończeniu dochodzenia (por. kan. 48 i nast.; kan. 1718 §1 KPK).

Art. 52

W Dekrecie o zakończeniu postępowania wyjaśniającego (por. Art. 51, §3 niniejszych Norm) Wikariusz Regionalny bierze pod uwagę następujące punkty:

- §1 Jeżeli śledztwo w sprawie ewentualnego przestępstwa zastrzeżonego dla Kongregacji Nauki Wiary nie ujawni żadnego elementu, który potwierdzałby możliwość jego popełnienia, ma on obowiązek przesłać akta do Prałata, aby oprócz poinformowania Kongregacji Nauki Wiary o śledztwie i jego wyniku, mógł nakazać przechowywanie akt w archiwum tajnym (por. kann. 1719, 489-490 KPK), chyba, że Kongregacja postanowi inaczej. Podobnie przesyła kopię Dekretu osobie objętej dochodzeniem, osobie, która pojawiła się, jako ofiara w skardze lub w informacjach początkowych, bądź jej przedstawicielom, a także Komitetowi Doradczemu.
- §2 Jeżeli uzna za możliwe, że zostało popełnione jedno z przestępstw zastrzeżonych dla Kongregacji Nauki Wiary:
- a) oskarżonemu kapłanowi zakazuje się uczestniczenia w działalności Prałatury, w której uczestniczą osoby niepełnoletnie, jak również wykonywania jakiegokolwiek innej działalności duszpasterskiej, a swoją posługę może on wykonywać jedynie w ośrodku Prałatury, w którym przebywa;
  - b) akta dochodzenia zostaną niezwłocznie przesłane Prałatowi z opinią osobistym Wikariusza Regionalnego, aby mógł je przedstawić Kongregacji (por. SST, Art. 16 i 21);
  - c) dopilnuje, aby władza cywilna postępowała zgodnie z Art. 31 niniejszych Norm oraz by podjęta decyzja została przekazana na piśmie kapłanowi będącemu przedmiotem dochodzenia (ze wskazaniem zakazów, o których mowa w pkt. a), domniemanej ofierze lub jej przedstawicielom, Komitetowi Doradczemu, Biskupowi diecezji, w której miało miejsce domniemane nadużycie seksualne oraz Biskupowi diecezji, w której zamieszkuje osoba będąca przedmiotem dochodzenia.
- §3 Jeżeli nie chodzi o przestępstwo zastrzeżone dla Kongregacji Nauki Wiary, Wikariusz podejmuje decyzje powierzone mu przez ustawodawcę (por. kan. 1718, §1 KPK, załączniki II i III, nn. 1-3 niniejszych Norm):

- a) Osoba, wobec której prowadzone jest śledztwo, będzie miała zakaz uczestniczenia w jakiegokolwiek działalności Prałatury, w której uczestniczą nieletni, jak również prowadzenia jakiegokolwiek innej działalności duszpasterskiej i będzie mogła wykonywać swoją posługę jedynie w ośrodku Prałatury, w której przebywa.
- b) Jeżeli zdecyduje się na pójście drogą sądową, zarządzi przesłanie akt postępowania wyjaśniającego do promotora sprawiedliwości przy Sądzie Prałatury, do celów o których mowa w kan. 1721 KPK, i powiadomi o tym Dekrecie osobę objętą postępowaniem wyjaśniającym zgodnie z kan. 55 KPK.
- c) Podobnie Wikariusz zapewni, że postępowanie w sprawie w której prowadzone jest dochodzenie, mogące mieć cechy przestępstwa na mocy prawa państwowego, zostanie przekazane właściwym organom zgodnie z Art. 31 niniejszych Norm oraz że ten sam Dekret zostanie przekazany: ofiarom, Komitetowi Doradczemu, Biskupowi diecezji, w której miało miejsce zgłoszone zachowanie oraz Biskupowi diecezji, w której zamieszkuje oskarżony, wskazując, że osoba w sprawie której prowadzone jest dochodzenie ma zakaz uczestniczenia w jakiegokolwiek działalności Prałatury, w której uczestniczą nieletni.

§4 Jeśli nie chodzi o przestępstwo lecz o wyniki śledztwa, które skłaniają do rozważenia możliwości nadużycia lub innego zachowania, które umniejsza właściwemu charakterowi posługi kapłańskiej lub odnosi się do osoby świeckiej, która pragnie w pełni żyć swoim chrześcijańskim powołaniem, Wikariusz wyda Dekret konkluzji w rozumieniu kan. 1718, §1, pkt. 1 KPK. Do tej decyzji doda on informację o zastosowaniu środków karnych lub kar ekspijacyjnych, które uzna za stosowne (por. tytuł VII niniejszych Norm).

Art. 53

Jeśli nie chodzi o przestępstwa zastrzeżone, a doniesienie lub informacja okażą się nieuzasadnione, Wikariusz musi wydać Dekret o zakończeniu dochodzenia (por. kan. 1718, §1 pkt. 1 KPK), którym zarządzi umieszczenie akt w archiwum tajnym (por. kann. 1719, 489-490 KPK). Kopia Dekretu zostanie również przesłana do osoby objętej dochodzeniem, do osoby, która pojawiła się jako ofiara w skardze lub w wiadomościach, lub do jej pełnomocników oraz do Komitetu Doradczego.

Rozdział 4

Sprawa zadośćuczynienia za szkody

Art. 54

Nadużycie lub niewłaściwe traktowanie, bez względu na skutki karne, może również prowadzić do obowiązku naprawienia szkody spowodowanej zachowaniem przestępcy lub zrekompensowania jej (por. kan. 128 KPK). Postępowanie sporne o odszkodowanie za takie szkody w ramach postępowania karnego musi być zgodne z przepisami KPK kann. 1729-1731.

Art. 55

Jako możliwą pozasądową alternatywę dla takiego powództwa, na mocy kan. 1718 KPK, przed wydaniem Dekretu o zakończeniu dochodzenia (zob. Art. 52 niniejszych Norm) należy rozważyć, czy właściwe jest ubieganie się o zgodę stron, która powinna być wyrażona na piśmie, w celu sprawiedliwego rozstrzygnięcia kwestii odszkodowania. To pozwoli uniknąć niepotrzebnych sporów sądowych.

Art. 56

Propozycja sprawiedliwego rozwiązania musi być zawarta w dokumencie, który musi być podpisany przez Wikariusza lub jego pełnomocnika oraz strony lub ich prawnych przedstawicieli. W niniejszym dokumencie, oprócz przyjęcia proponowanego rozwiązania, strony muszą zobowiązać się (por. kann. 1713-1716 KPK) do niewykonywania w terminie późniejszym czynności, o których mowa w Art. 54 niniejszych Norm. Należy zadbać o to, aby dokument ten został sformalizowany w sposób uznany przez prawo cywilne i bez klauzul poufności.

Art. 57

Wikariusz musi zapewnić, aby strony prawidłowo zrozumiały, że ani ich wnioski o wyrażenie zgody na działanie, ani ich sprawiedliwe rozwiązanie kwestii odszkodowania w żaden sposób nie proponuje ani nie implikuje pozasądowej ugody w celu uniknięcia postępowania karnego lub postępowania, które w każdym przypadku przebiegają zgodnie z prawem.

TYTUŁ VI

ODPOWIEDZIALNOŚĆ DUSZPASTERSKA PO ZAKOŃCZENIU DOCHODZENIA WSTĘPNEGO

Rozdział 1

Odpowiedź duszpasterska w stosunku do ofiary

Art. 58

Wikariusz albo inna osoba wyznaczona przez niego, spotyka się z ofiarą albo z jej rodzicami lub opiekunami, jeżeli ofiara jest małoletnia, w celu powiadomienia ich o rezultacie dochodzenia. Zarówno Wikariuszowi lub jego przedstawicielowi, również ofierze, towarzyszy inna osoba. Po takim spotkaniu, Wikariusz wraz z osobą towarzyszącą sporządza notatkę służbową, zaopatrzoną w podpisy i zachowują w archiwum.

Art. 59

Jeżeli oskarżenie nie wydało się prawdopodobne a Kongregacja do Spraw Wiary ze swej strony to potwierdziła, powiadamia się tym domnianą ofiarę. Należy traktować ją ze współczuciem i zaproponować jej pomoc, która w okolicznościach sprawy wydaje się być konieczna i rozsądna.

Art. 60

Po zawiadomieniu o Dekrecie, o którym mowa w Art. 52 niniejszych Norm, ofiara oraz najbliżsi, jeśli wydaje się to konieczne, powinni być otoczeni opieką duszpasterską w sposób, który wydaje się najbardziej odpowiedni do okoliczności.

Rozdział 2

Odpowiedź duszpasterska w stosunku do osoby badanej

Art. 61

W odniesieniu do osoby objętej dochodzeniem, jeżeli na zakończenie postępowania przygotowawczego okaże się, iż skarga lub wiadomości były nieuzasadnione i w związku z tym nie była ona procesowana przez kanoniczny wymiar sprawiedliwości, a ponadto nie była ścigana przez cywilny wymiar sprawiedliwości w ww. sprawach lub była procesowana i uniewinniona, Wikariusz podejmie wszelkie niezbędne środki w celu

przywrócenia dobrego imienia tej osobie. Środki te mogą obejmować następujące elementy:

§1 publiczne oświadczenie, że został uznany za niewinnego i w przypadku duchownego wznawia wykonywanie swojej posługi;

§2 wizyta Wikariusza w dziełach apostołskich, w których pracuje badany, w celu udzielenia tych samych informacji osobom pracującym lub uczestniczącym w tych miejscach;

§3 oferowanie tym, którzy zostali fałszywie oskarżeni o pomoc duchową i psychologiczną, pomocy w powrocie do zdrowia po nieuchronnej traumie.

Art. 62

W przypadkach, o których mowa w §§ 2-4 Art. 52 niniejszych Norm, oprócz dokonania niezbędnych zawiadomień, Wikariusz może wezwać oskarżonego do dobrowolnego poddania się badaniu lekarskiemu i psychologicznemu przez specjalistów, którzy wydają się odpowiedni dla Wikariusza i badanego. Wikariusz dba również o to, aby oskarżonemu zapewniono opiekę duszpasterską odpowiednią do jego sytuacji.

Rozdział 3

Odpowiedź duszpasterska w stosunku do innych osób dotkniętych sprawą

Art. 63

Ofiara nadużycia może mieć do czynienia z odrzuceniem w swoim środowisku społecznym, a jej rodzice mogą obwiniać siebie za brak wystarczającej opieki nad swoim dzieckiem. Wikariusz będzie szukał sposobów, aby pomóc im wyjść z ewentualnej traumy psychicznej i duchowej.

Art. 64

Być może sprawca nadużycia jest bardzo popularną osobą w miejscu, w którym miały miejsce wydarzenia. Reakcje innych, którzy go znają, mogą mieć charakter gniewu, rozczarowania, odrzucenia, poczucia zdrady, oporu przed uwierzeniem w to, co słyszą, bólu i współczucia dla ofiary, itp. Wikariusz, z pomocą Komitetu Doradczego, jeśli uzna to za stosowne, musi uważnie rozważyć najbardziej odpowiednie sposoby radzenia sobie z tymi stanami umysłu za pomocą odpowiednich środków duszpasterskich i psychologicznych.

TYTUŁ VII

ŚRODKI ZAPOBIEGAWCZE I KARY NA ZAKOŃCZENIE DOCHODZENIA WSTĘPNEGO

Art. 65

Jeżeli na zakończenie dochodzenia wstępnego zostanie stwierdzone, że miało miejsce nierozważne, niewłaściwe lub w inny sposób naganne zachowanie itp. oskarżonego, które umniejszają godności kapłańskiej lub nie przystoją osobie świeckiej, a która pragnie żyć swoim chrześcijańskim powołaniem w pełni, a które nie powinny być ścigane (por. KPK, kan. 1718, §1), ponieważ na przykład czyny nie stanowią przestępstwa kanonicznego, Wikariusz wraz z Komitetem Doradczym oceni możliwość postępowania zgodnie z kan. 1339 lub zgodnie z kan. 1319 KPK i nr 30 Statutu.

Art. 66

§1 W przypadkach wymienionych w Art. 65 niniejszych Norm, jeśli Wikariusz uważa, że musi formalnie upomnieć lub udzielić nagany wiernemu Prałatury zgodnie z kan. 1339 KPK, lub nawet formalnie ostrzec go, że zostanie wydalony z Prałatury jeśli nie zmieni sposobu działania zgodnie z nr 32 Statuta, ustalili to w Dekrecie na zakończenie postępowania wstępnego i po przeczytaniu go w obecności Wikariusza lub osoby działającej w jego imieniu, Notariusza i osoby zainteresowanej, pozostawi zapis upomnienia lub nagany w aktach, który zasadniczo odzwierciedla jego treść.

§2 Jeżeli osoba zainteresowana odmawia podpisania, Notariusz odnotowuje odmowę na tym samym dokumencie. Dokument ma być przechowywany w archiwum tajnym (por. kan. 1339, §3, 489 KPK).

Art. 67

§1 Jeżeli ostrzeżenia lub nagany były nieskuteczne lub można się tego racjonalnie spodziewać, Wikariusz może wydać nakaz karny (por. kan. 1319, §1, 49 KPK), w którym nakazuje dokładnie to, co dana osoba musi wykonać lub czego powinna unikać, ustanawiając jednocześnie konkretną karę (por. kan. 1315, §2 KPK), którą poniesie w przypadku nieposłuszeństwa.

§2 Karą ustanowioną w nakazie karnym musi być cenzura lub kara ekspijacyjna, która nie jest wieczysta (por. kan. 1312 KPK), nie wykluczając nawet wykluczenia z Prałatury (por. Statuty, nr 30).

§3 Jeżeli dana osoba nie przestrzega nakazu, przy nakładaniu nakazanej kary należy zastosować proces administracyjny zgodnie z kan. 1720 KPK (zob. zał. II), celem emanacji Dekretu pozasądowego.